

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XIX. De editis à Discipulis Christi prodigiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

PROPOSITIO III.

32

magnam inter utrumque discrepantiam pro suo acumine observat, quam nos neutrum agnoscimus. Tum querit cur illic nulla extet *σειρηνίας* Johannis Baptista mentio: quia nimur neque doctrinam Judaeorum de expectato Messia hoc opere exponere statuerat, neque Iesum esse Meßiam sibi persuaserat. Hic ipse vero Faber, qui nihil *σειρηνίας* Johannii dictum esse questus est, rationem communisicitur quare id fieri non debuerit. Non vult, ubi velis; ubi nolis, cupit ultra: ita in utrumque paratus est, quicquid respondero, contradicere. Secundum ista, inter hanc *πόνησην*, & quae proxime antecedunt, quæque subnexa sunt, disconvenire docet, quod nos jam supra refellimus. Tum locum indicat, in quem aptius fuisse inserta; & deinde fallendi p̄cepta dat, ac ipsa subjicit verba, quibus ad fraudem comparandam uti debuisse ait fabricatorem doli: cuiusmodi sane non egebat documentis, qui non fallebat. Exin Hieronymum, quod Graca haec, εἰ Χριστὸς ἦν, sic non exprefserit, *Hic erat Christus*, sed ad hunc modum, *Hic credebat esse Christus*, fraudis consciūm facit; atque ita duos damnum māvult, quam unum abſolvere. Talem injuriam sanctissimo viro factam nollem, quem credere satius erat verba neglexisse testimonii quod germanum putabat, sicut revera erat, sententiam ipsam retulisse. Vanam vero esse conclusiōnem, quam ex Justini, Tertulliani, Clementis Alexandrini, Origenis, & Photii silentio elicit, superius obducta à nobis secundo argumento responsio perspicuum facit. Causam quoque attulimus in primi argumenti confutatione, quanobrem Origenes & Theodoretus, quos laudat, etiam si integris usi essent Josephi exemplaribus, & hanc in iis *πόνηση* legissent, non propterea tamen extimare debuerint Josephum esse Christianum. Quod vero ex Origenis testimonio consequi opinatur, Josephum, non modo in gratiam Christi Iesu non scripsisse memoratam hanc, quam nunc agitamus, *ἀποχώκλιον*, sed alia contra loco eodem scripsisse, qua ad Iesu minuendam existimationem, eumque vulgo traducendum pertinerent, omnino mihi præter rationem creditum ac dictum esse videtur. En tibi verba ipsa Origenis de Josepho ē Tomo undecimo in Matthæum: καὶ τοῦ θεμάτου δέν, ὅτι τὸ ινούσιον ἡμῶν εἰ κατεβάσαις οὐ θέλει, εἰδὼν ἵππον ἵπποντας ἐμπρίνος πονεύτων. Et vero mirabile est, quod cum Iesum nostrum non agnosceret esse Meßiam, nihilominus tale justificis testimonium Jacobo dedit. Rursum in libro primo contra Celsum: οὐ δ' αὐτὸς (ιωνος) κατοικεῖ ἀνταντὸς ιωνος, οὐ θεοῖς ιδει. Idem autem (Josephus) etiā Iesum esse Christianum non credebat. Ex his, inquam, duo colligit Faber, Josephum non habuisse Iesum pro Christo, proindeque adulterinum esse testimonium, in quo dixisse fingitur Josephus Iesum esse Christum, imo etiam Josephum adversus Iesum scripsisse. Prioris conclusionis falsitatem arguit legitima, quam attulimus, horum verborum expositiō: οὐ θεοῖς οὐδὲ οὐδὲ, quæ ita accipienda sunt, ut acceptit Hieronymus: *Credebat esse Christus*. Posteriorem refellunt hac ipsa, quibus nititur Faber, verba Origenis, *Iesum non agnosceret esse Meßiam*; *Iesum esse Christum non credebat*; idem enim de Pilato, idem de Herode, idem de Suetonio, idem de Tacito, idem de Antonino Pio, idem de Marco Philosopher dici potest. An ideo recte concludemus Pilatum, Herodem, & alios quos dixi, adversus Christum scripsisse? Nec ita fine stetit critica Tanaquilli facultas: non modo enim in Origenis verbis eam olficiunt sententiam, quæ ali⁹ subboluisse nemini; Josephum videlicet adversus Iesum scripsisse; sed & ea insuper, quæ scripserat, odoratus est; (quod facere quoque attentavit Johannes Cloppenburgius in Epifola ad Capellum) atque auctōrem item adulterandi Josephi, & strophæ artificem conjectura deprehendit esse Eusebium. Nos aperte & simpliciter agimus; & ut iis detrahēre non audeamus fidem, quæ palam sunt; ita nec iis, quæ nusquam sunt, adhibere: nec tantum nobis licere arbitramur, ut *ἀποχώκλιον* codicum omnium consensu, priscorumque Scriptorum suffragiis nixam repudiemus; ac conjecturas interim, acutas, ut voles, & eruditas, sed meras tamen conjecturas admittamus. Cum ceteroqui Christianum hominem deceat parti huic favere quam defendimus; & anteposita quidem veritate rebus cæteris, optare saltem, ut quæ veram doctrinam confirmare posʃunt, vera ea ac sincera sint. Sed nunc institutum persequamur.

XIX. Edita à Christi Discipulis prodigia, quorum in Actis meminit Lucas, quod adhuc obscura essent nascentis Ecclesiæ primordia, in Ethnicorum libris non multum sane celebrantur. Quanquam Suetonius, cum Christianorum religionem appellat, *superflitionem novam ac maleficam*; & cum Lucianus scribit Peregrinum, postquam Christo nomen dedit, non mediocrem sibi auctoritatem conciliasse *οὐετὸς οὐετὸς Κλοιος*, & *περιέρειας*, hoc est, prodigiourum sive effectricem vim, sive ostentationem & jactantiam; & si quis præstigiator ac planus ad Christi partes transiret, multis opibus brevi locupletari; videntur mirificam ipsorum virtutem incantamentis & beneficiis tribuere. Porphyry, apud Porphyrius poemam Anania & Saphire à Petro illatam commemorans, trahit quidem

*De editis à
Discipulis
Christi pro-
digis.
Sueton. Ne-
ron. cap. 16.
Lucian. Pere-
grin.*

dem in calumniam, non tamen negat. Mox autem ut adolescere coepit Ecclesia, perpetrata à Christianis miracula Scriptores coetanci memoriae tradidérunt. Velut insigne illud, quod Marco Aurelio adversus Marcomanos & Quados pugnanti contigit, cum Romano exercitu, angustiis locorum presso, & aqua penuria laboranti, imbris de cælo Christiani milites impetrarunt, dum grandine & fulminibus copiæ Barbarorum obruerentur. Id Marcus ipse Imperator literis suis ad Senatum datis publice testatus est. Itaque in Christiana causa patrocinium miraculum hoc jaftasle Apollinarem Hieropolitanum Episcopum scribit Eusebius; in suo nempe, uti coniicio, ad Mareum Imperatorem Apologeticum. Rem tanquam vulgo cognitam & creditam refert Tertullianus in libello supplici ad Scapulam Africæ provinciæ Præsidem; auctoritate etiam literarum Marci Aurelii confirmat in Apologeticum ad Romani Imperii Antitites. Quod sane facere non essent ausi, vel Apollinaris, vel Tertullianus, si res dubia fuisset, aut literæ suppositæ. Eusebius, Orosius, & Xiphilinus extare illas sua cujusque aetate ex aliorum quidem fide narrant: at Hieronymus in interpretatione Eusebiani Chronicæ, non ex aliorum relatu, sed velut rem sibi compertam aſſeverat. Ne id quidem fecissent Tertullianus, aut Apollinaris, si prodigiū hujus auctor fuisset, vel Ægyptius ille magus Arnuphis, quemadmodum Dion aut à ſe, aut ab aliis confictum prodidit; vel Julianus magus alter, quem miraculi hujus effectorum à quibusdam dictum fuisse ait Suidas. Adscribit Julius Capitulinus Marci Imperatoris pietati & precibus, Antonini Pii Themistius, patrem cum filio confundens, qui & eum in tabula quadam depictum vidisse se narrat, cum imbris de cælo policeret & impetraret; milites vero exciperent gales & potarent. Utris tribuat, Magisne, an Marco, dubitat Claudianus: sic enim ait:

Chaldea mago ſeu carmina ritu
Armavere Deos: ſeu, quod reor, omne Tonantis
Obſequium Marci mores potuere mereri.

Lampridius in Heliogabalo: *Quum Marcomanis bellum inferre vellet, quos Antoninus pulcherrime proſtagaverat, diutum eſt a quibusdam per Chaldeos ac Magos Antoninum Marcum id eſſe, ut Marcomani populo Romano ſemper devori eſſent, atque amici; idque factum carminibus & consecratione.* Facile equidem Baronio aſſentior, ſuplicanti Christianorum precibus conceſſum à Deo beneficium, Magis tribui ab Ethnici, qui Christianos magia infimulabant. Probari potest hæc conjectura proxime allatis Lampridii, & Claudiani ſuffragiis: quos enim Magos appellant, ipſi videntur eſſe Christiani: nam Ethnici, rerum ad Christianos pertinentium imperiti, Christianos à Judæis neutiquam diſtinguebant: Judæi autem Chaldaeorum progenitorum ſuorum nomine noſcebantur. Hinc Philo Libros ſacros ex Chaldaica lingua conversos fuifle ait. Hinc oraculum vetus quod referunt Justinus, & Eusebius:

μοῦνοι χαλδαιοὶ ſοφῖνοι λόγοι, ἥδ' ἀρ' ἔρεσις
ἀντοχὴν τὸν ἄνακτα σεβαζόμενοι θεὸν ἀγνῶσ·
Soli Chaldae sapientiam fortissimi ſunt, & Ebrai,
Pure colentes Deum regem per ſe genitum.

Chaldaei, & Ebrai, ēr ſr̄ ſr̄ Chaldaei enim proprie dicta vaniſſimis religionibus dediti erant. Priscianus in Periegesi Judæos appellat,

Chaldeo nimium decoratam ſanguine gentem,
Arcanisque Dei celebratam legibus unam.

Verum hos perperam cum Phœnicibus confundit. Addē Magorum præstigijs numquam deleſatū fuifle Marcum: quod de eo Xiphilinus, & ipſe quoque de ſe Marcus affirmat in aureo libello r̄v̄ ēāt̄v̄. Habetur harum literarum exemplar apud Justinum, ad calcem Apologie ſecundæ; ſed ejus r̄v̄ & z̄v̄, tum etiam no- vitatem, quod Justiniano recentius ſit, tot arguments approbarunt viri eruditī, & Criticæ artis principes, Iosephus Scaliger, & Salmasius, ut nihil contra opponi poſſit.

Memorabile & illud prodigium eſt, quo Eugenii & Arbogafis rebellionem fregit Theodosius, & adverſus rebuſſimū exercitum magis orando quam feriendo pugnarvit, ut Augustini verba uſurpem. Is ſe milites, qui prælio interfuerant, audiſſe refert, cum dicerten extorta ſibi eſſe de manibus quacunque jaculabantur, cum à Theodosii partibus in adverſarios vehemens ventus iret, & non ſolum, quacunque in eos jacobantur, concitatissime raperet; verum etiam ipſorum tela in corum corpora retoqueret. Rem inuſitatum, & mirabile dicendo amplificavit Orosius; carminibus vero ſuis celebraitur Claudianus, à Christi fide licet alienus, & ad virtutem Dei, pietate Theodosii ac precibus in- flexi, retulit:

Hieron. Epift.
ad Demetriad.
De virgin. fer.
c. 7, & Euseb.
Præp. Evang.
libr. 5, cap. 1.

Euseb. Hift. 1,
4, c. 26, & 27.
& l. 5, c. 5.
Tertull. ad Sca-
pol. c. 4. Apol.
cap. 5.
Euseb. Chron.
Orof. 1, 7. c. 15.
Xiphilin. Marc.
Aurel.
Dion, apud Xi-
philin, in Marc.
Aurel.
Suid, in ephe-
sus, & in te-
maris.
Jul. Capitol.
Marc. Aurel.
cap. 24.
Themist. Orat.
ad Theodos.
Claudian. in 6.
Conf. Honor.

Baron. Ann.
176, cap. 8.
Phil. 1, 2. de vit.
Mof. Julian. in
Paran. Euseb.
Demonstr. l. 3.

Xiphilin. in
Marc. Aurel.
Marc. Aurel.
libr. 1.

Scalig. Anim.
in Euf. Chron.
Salmas. in Jul.
Capitol.
Marc. Aurel.
August. de Ci-
vit. Dcl. libr. 5.
cap. 26.

Orof. 1, 7. c. 15.
Claudian. De
terio Confu.
Honor.

PROPOSITIO III.

*O nimium dilecte Deo, cui fundit ab antris
Æolus armata hyemes, cui militat aether,
Et conjurati veniunt ad classica venti.*

Hieronym.
adv. Vigilant.
cap. 4.
*De virtuti-
bus Christia-
norum.*

Plin. libr. 10.
Epist. 97.

Tertull. Apol.
cap. 2.

Artian. Epist.
libr. 1. cap. 9.

Galen. De dif-
frenis pale-
fium. libr. 3.

Marc. Aurel.
libr. 11.

Cod. Theod. I.
16. Tit. 1. De
Episc. Eccles.
& Cleric. leg
42. & 43.
Euseb. Hist.
I. 4. c. 12. Xi-
phil. Anton.
Pio.
Zonar. Tom. I.
in Anton. Pio.

Ad Martyrum sepultra mirificam se se vim exeruisse identidem, & naturæ vires superasse, non initiati sunt Porphyrius, & Eunomius, sed Daemonum præstigijs tribuerunt. X X. Jam vero Christianorum pietas, assidue ad Deum conciliandum preces, insignis hominum omnium caritas, mirabilis in suppliciis tolerandis constantia, inexpugnabilis fides, & ab omni scelerum contagione integer animus, tam claris Ethnorum testimonii expressa sunt, ut ne ipia quidem contradicere possit pertinacia. Quid enim ad horum testificationem illustrius nobili illa Plinii ad Trajanum epistola, qua se tormentis adhibitis Christianorum crimina quæsiuſe ait, nec aliud reperiret quicquam, quam cœtus ipsorum antelucanos, carmina Christo quasi Deo decantata, sanctum scelerum vitandorum etiam adhibito sacramento propositum, cibi una capiendo consuetudinem? Damnat tantum superstitionem pravam & immodicam, tum & perviciaciam ac inflexiblem obstinationem; nos singularem pietatem ac fidem, tum & invictam fortitudinem, & in proposito servando perseverantiam ac firmitatem interpretamur. Itaque Rescripto suo Christianos conquiri vetus Trajanus, delatos puniri iustit. Quod ipsum tamen ut iniquum merito carpit Tertullianus: fructu obloquente Balduno Jurisconsulto, quasi ita etiam Christianos beneficio obstrinxerit Trajanus, qui pejora aduersus eos non decreverit. Nam sic quoque benefici erga viatores dicendi erant Sciron & Procrustes, qui quos misere necabant, crudelius etiam tortos poterant interficere. Scripterat item ad Hadrianum Serenus Granianus Proconsul Asiae, iniquum esse Christianos nullius criminis reos indicia cauſa in vulgi gratiam trucidari. Rescriptit Imperator ad Minutium Fundanum Serenii successorem, jubere se, si quid adversus leges admissum esset à Christianis, id ab illis animadvertisse, fin per calumniam accersiti essent, delatore ipsum pro criminis gravitate penas luere. Hoc rescriptum Apologeticis suis ad Antoninum, Aurelium, & Verum Imperatores intexuerunt, & celebrarunt Iustinus, & Melito Sardianus, viri æquales temporum illorum, res atque sua gestas, & vulgo notas palam referentes, cum eos ipso alloquerentur, quorum intererat præcipue harum rerum veritatem habere perspectam. Sabilitatem quoque, & ἀδεξίαν Christianorum, licet aliud agens, sumimopere tamen extollit Arrianus Philophorus, sub Hadriano Imperatore doctrinæ famæ conspicuus. Hac enim præcipue nota discerni ait ταῦτα εἰθαμένης θρόνῳ ὁ Δελεατίστης, hoc est, baptismo rite initios, ab iis qui licet baptismi tincti essent, Christi tamen fidem ore tantum, non operibus profitebantur, si constantem animum & firmum, non varium & anicipitem præ se ferrent. Galenus quoque, cum Medicorum, & Philosophorum quorundam pertinaciam notare vellet, citius ait Christianos religionem suam ejuraturos, quam illi meliorem sentientiam induant. Proh mira stultitia, & incredibilis audacia! inquit Cæcilius apud Minutium Felicem, spernunt tormenta presentia, dum incerta metuunt & futura: & dum mori post mortem timent, interim mori non timent: ita illis pavorum fallax spes solatia rediviva blanditur. At Marcus Aurelius Imperator, Christianæ rei parum confultus, martyrum constantiam in adeunda morte, animo solum & fortitudini, non pietati potius illorum & fidei tribuebat. Quamobrem in eximia illa, & Christiano homine prope digna præceptorum congerie, quibus se ipse ad bene beatę vivendum ac moriendum instituebat, considerate & graviter sapientem mori jubet; non, inquit, more Christianorum, animose solum & fortiter, quasi in prælio res geratur. Hinc adeo Christiani, Desperati dicti sunt, & Parabolani; quo nomine vulgo signabantur quidam proœcta audacia homines, qui sponte, & auctoramenti spe ad bestias pugnabant, vel petauro per ignem transfliebant. Confectores idem à conficiendis bestiis, & ἀδεξίαν ποιούσθεν dicebantur. Parabolorum quoque appellatio ordini cuidam Alexandrinorum Christianorum tributa est, qui neglecto mortis periculo ægros, quolibet morbo, etiam peste laborantes, curabant. At ex hoc mortis contemptu tantos sibi sumserunt animos, ut ad Alexandrinorum Episcoporum, sub quorum dispositione erant, tutandas partes, in apertam demum seditionem nonnumquam eruperint, & coercendi fuerint ab Imperatore, & ad certum numerum redigendi. Id apparebat ex legibus Codicis Theodosiani. Sed hæc post fuere: prius autem Ethnici Imperatoribus Martyres Christi, Paraboli dicti sunt, & Parabolani, quod corpori suo minime parcerent, sed lanianum in carnificinam darent. Facit huc etiam Epistola ad Commune Asiae, non ab Antonino Pio (ut censuerunt Eusebius, Xiphilinus, & Zonaras, & novissime Petrus Halloxius, & ut præfert inscriptio ipsa Epistole in Iustini codicibus edita) sed ab eodem Aurelio Imperatore scripta (ut constat ex Chronicis ἐπιλογήσις, & ex Faſtis, tum Siculis, tum Onuphrianis; & ut ostendit